

Hekwerk en poort

Heeft Zandvoort niets geleerd? Je hoeft geen kampgevangene te zijn geweest of de Tweede Wereldoorlog zelf te hebben meegemaakt, je hoeft alleen maar enig historisch besef te hebben, om te begrijpen dat een ontwerp van een poort met rokende schoorstenen als verwijzing naar Buchenwald, voor velen aanstootgevend zal zijn. Zorgvuldigheid is dan geboden, ook voor een welstandscommissie. Het zien van twee rokende schoorstenen roept, lijkt mij, vragen op. Zijn er vragen gesteld? Een vergunning afgeven zoals Zandvoort dat deed, doet in dat opzicht op zijn zachtst gezegd naïef aan. Je als gemeente beroepen op 'het staat op privégrond' is zwak als je tegelijkertijd weet dat het in het volle zicht van een lange laan naar een landgoed komt te staan.

De ontwerper zelf legde de link met Buchenwald. Deed hij dat eerder ook bij zijn opdrachtgever? Was de welstand van Zandvoort de verwijzing naar vernietigingskampen niet opgevallen? Of onthouden? Het oorspronkelijke ontwerp bestond uit een hekwerk met zwaar aangezet motief van prikkeldraad en zes of acht meter daar achter de spraakmakende poort..

Intussen lezen we dat 'het' ontwerp zou zijn aangepast? Ik kan mij niet voorstellen dat de kunstenaar akkoord zou gaan met het verlaten van het concept bestaande uit de twee schoorstenen met rookpluimen. Hij zal daar toch niet gauw twee Grieks geïnspireerde zuiltjes met een architraafje voor in de plaats zetten?

Uit de berichtgeving maak ik op dat alleen de in DWDD

getoonde bel verval. Als dat het geval is, dan doet die 'aanpassing', lees terugkeer naar het vergunningsmodel, er niets meer toe. De geest is uit de fles. Niemand zal het werk ooit nog los kunnen zien van genocide.

Tracy Metz (NRC), Felix Rottenberg en Matthijs van Nieuwkerk drongen op 7 december in de DWDD aan op een uitleg van de kunstenaar. Een vraag van Rottenberg aan de ontwerper: 'Heb je je ook verplaatst in mensen die in een kamp hebben gezeten?'. Reactie van de ontwerper: 'Als ik een patroon maak uit autowrakken dan kan ik me ook niet verplaatsen in iemand die een auto-ongeluk heeft gehad'.

Was het achterhouden van de locatie afgesproken met de opdrachtgever? Het kwam niet dapper over. Ondergetekende kwam de locatie in een eeuwenoude laan in Bentveld op het spoor en stelde het HD daarvan op de hoogte. Mijn simpele belletje naar de redactie van Haarlems Dagblad veroorzaakte een lawine van publicaties. Uitgebreide informatie is te vinden op onze website.

Onze stichting zet zich in voor het behoud van het erfgoed van Zuid-Kennemerland. Past de poort in een historische laan? Onze stichting vindt van niet. En als je hem toestaat doe het dan in de openbare ruimte. Dat biedt de kans voor een echte open discussie. Sta je het toe op privé terrein dan schep je een vreselijk precedent, want dat zou iedereen WO-II symbolen in zijn tuintje mogen plaatsen.

Erik Haverkorn,
vice-voorzitter van Stichting www.haarlemsbouwplannen.nl